

YKSOTE-kuormitus 2017-18

Työsuojeluhallinnon kaksivuotinen sosiaali- ja terveystoimialojen yksityisiin työnantajiin kohdistuva valvonta- ja viestintähanke haitallisesta työkuormituksesta aiheutuvien terveysvaarojen ehkäisemiseksi.

Marja Tereska-Korhonen, tarkastaja FM
Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue

Mitä valvontahanke tarkoittaa?

- Valitaan hankkeen tavoitteet ja menetelmät näiden saavuttamiseksi ⇔ hankesuunnitelma
- Hankevalvonta (tässä hankkeessa työpaikoilla tehtävät työsuojelutarkastukset) kohdistuu sovituille toimialoille
- Tarkastuksilla käsitellään hankkeen tavoitteiden mukaiset asiat ⇔ hanketarkastuksen asialista
- Viestintä on suunnitelmallista ja tukee hankkeen tavoitteita
- Hankkeen edetessä seurataan, että se toteutuu suunnitellusti
- Tulokset voidaan mitata ja arvioida

Hankkeen taustalla yksityisiä sote-työnantajia koskevat havainnot

- Haitallinen työkuormitus aiheuttaa toimialalla työkyvyttömyyttä ja sairauspoissaoloja
- Kodeissa tehtävä työ lisääntyy ja työnantajien pitäisi osata paremmin tunnistaa sen kuormitustekijöiden erityispiirteet
- Suunniteltu sote- ja maakuntauudistus sekä jo meneillään oleva palvelurakenteen muuttuminen tuovat uudentyyppisiä piirteitä toimialan työsuojeluun; muutostilanteessa työnantajien pitää kiinnittää erityistä huomiota turvallisuusjohtamiseen ja työsuojelun yhteistoiminnan kehittämiseen
- Työsuojeluviranomaiselle tulee paljon henkilökohtaisten avustajien työtä koskevia yhteydenottoja

Valvontahankkeen tavoitteet

- Hankkeen päätavoitteena on, että sote-alalla toimivat yksityiset työnantajat
 - huolehtivat keskeisistä työnantajavelvoitteistaan työsuhteen ehdoissa ja työsuojelutoiminnassa
 - tunnistavat haitallisen, työntekijöiden terveyttä vaarantavan työkuormituksen ja ehkäisevät sen syntymisen.
- Muut tavoitteet:
 - valtakunnallisesti palveluja tuottavien työnantajien valvonnassa tunnistetaan työsuojelutoiminnan erityispiirteet, resurssit kohdentuvat tarkoituksenmukaisesti ja valvonnan vaikuttavuus paranee
 - henkilökohtaisten avustajien työsuojaelu paranee (tiedottamiskampanja).

Valvonnan kohdentuminen

- Kohteena ovat yksityiset työnantajat
- Valvontaa kohdistetaan kaikille sote-toimialoille
- Erityisesti seurannan kohteena ovat
 - lääkäriasemat
 - sosiaalialan laitospalvelut
 - kotipalvelut
 - lasten päivähoito.

YKSOTE-
kuormitus
2017-18

Haitallinen työkuormitus hallintaan työnantajan omalla työsuojelulla

Huolehdi työnantajavelvoitteitasi työsuhteen ehdoissa ja työsuojelutoiminnassa.

- Järjestä työsuojelutoiminta ja johda sitä.
- Selvitä työnantajavelvoitteesi ja huolehdi työsuhteen ehdoista säädösten mukaisesti.
- Järjestä työterveyshuolto ja hyödynnä sen palvelut työn ja työolosuhteiden turvallisuuden kehittämisessä.

Ehkäise haitallinen työkuormitus.

- Tunnista työn fyysiset ja psykososiaaliset kuormitustekijät.
- Arvioi työkuormituksen terveydellinen merkitys yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.
- Toimi kuormituksen vähentämiseksi ja seuraa toimiesi vaikutusta työkuormitukseen.

Tunnista kodeissa tehtävän hoitotyön työkuormituksen erityispiirteet.

- Tunnista kotien työskentely-ympäristöön liittyvä fyysinen kuormitus.
- Ymmärrä kotipalvelutyön psykososiaalinen kuormitus (esim. yksintyöskentely, haasteet aikaresurssien ennakoinnissa, haastavat vuorovaikutustilanteet sekä väkivallan uhka).
- Ehkäise haitallisesta työkuormituksesta aiheutuvat terveysvaarat oikein kohdennetuilla toimilla.

Hankkeen organisointi

- Valvontahanketta koordinoi Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue
- Hankeryhmässä on edustus kaikilta työsuojelun vastuualueilta:
Marja Tereska-Korhonen LSAVI, pj. ja hankkeen koordinaattori
Auli Tukiainen ISAVI
Lea Kivinen ESAVI
Tanja Lohiniva PSAVI
Tuija Rönholm LSSAVI

Aikataulut, resurssit ja raportointi

■ Aikataulut

- Suunnittelu hankeryhmässä syksyllä 2016
- Hankkeen tarkastukset tehdään 2017-18
- Hankkeen käynnistymisestä ja havainnoista tiedotetaan
- Kampanja henkilökohtaisten avustajien työsuojelelun edistämiseksi valmistellaan 2017 ja toteutetaan 2018

■ Resurssit

- Kaikkiaan noin 14 henkilötyövuotta
- Hankkeen aikana tehdään 1 000 tarkastusta

■ Raportointi

- Etenemistä seurataan puolivuositain
- Loppuraportti hankkeen päättyessä

Havaintoja valvonnasta tähän mennessä

- Tarkastuksia tehty n. 400
- Valvontaa kohdistettu koko yksityiseen sote-kenttään
- Velvoitteita eniten
 - Työterveyshuollon työpaikkaselvitys (50 %)
 - Vaarojen arviointi (50 %)
- Velvoitteissa korostuu myös
 - Väkivallan uhka (25 %)
 - Psykososiaalinen kuormitus (25 %)
 - Fyysinen kuormitus (20 %)

Muutamia havaintoja toimialan haasteista

- Yritysten nopea kasvu pätkii työsuojelutyötä
 - => jatkuvia omistajamuutoksia yritysostojen myötä, jolloin työsuojelutoiminta ei ole pitkäjänteistä, esim. työsuojeluhenkilöstö ja työterveyshuoltopalveluiden tuottaja vaihtuvat
 - => johto on vaarassa pudota kelkasta yrityksen tuottamista palveluista ja palvelun sisältö upotetaan mitänsanomattomiin termeihin kuten ”asiakaslähtöinen” tai ”yksilöllinen”
 - => ikään kuin yllätetään siitä, että hoitoalan työn suunnittelussa olisi tarpeellista huomioida, että asiakkaat elävät ja voivat toimia erilaisilla tavoilla
 - => työsuojelun yhteistoiminnan hyötyjä ei tunnisteta eikä hyödynnetä
- Sote-alalla kokeillaan nyt omaperäisiä joustoja työnantajan lakisääteisissä velvollisuuksissa kustannustehokkaan palvelutuotannon nimissä
 - => työelämän lainsäädännön ja yleissitovan työehtosopimuksen noudattamisen suhteen ajatellaan olevan liikkumavaraa
- Palvelurakenteen muuttuminen hämärtää sitä, missä ja kenen sote-palveluja pitäisi valvoa, kun valvonnan laitkin on tehty vanhassa toimintaympäristössä
 - => palvelun ostavan kunnan sote-johto ja valtion sote-valvontaviranomaiset sekä työsuojelutarkastajat pallottelevat valituksia, jotka eivät kuulu oikein kenenkään toimivaltaan
 - => kannattaisiko kuntien parantaa omaa valvontaa, kunta kun on se taho, joka maksaa euroina mitattavissa olevan laskun, jos asiakkaan saama hoito/palvelu on tulokseton

Työsuojelu.fi
Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu

**YKSOTE-
kuormitus
2017-18**

Työsuojeluhallinnon valvonta- ja viestintähanke
Ehkäise haitallinen fyysinen ja psykososiaalinen
kuormitus sosiaali- ja terveydenhuollon työssä!
Katso lisää: www.tyosuojelu.fi/sote-toimialat